

Recenzja

R. SCHUMACKER & J. VÁŇA. 2005. **Identification keys to the liverworts and hornworts of Europe and Macaronesia (Distribution and status)**. Wyd. 2. 209 str., 4 ryc. Oprawa skoroszytowa (spirała), format 21,1 × 29,7 cm. Sorus, Poznań. Cena: 30 € (Europa) i 35 € (reszta świata). ISBN 83-89949-11-3.

Opublikowany w 2000 r. klucz do oznaczania wątrobowców i glików Europy i Makaronezji¹ okazał się dużym sukcesem wydawniczym, a miarą jego popularności było sprzedanie ponad 400 egzemplarzy, co na tak elitarnie wydawnictwo jest wynikiem imponującym. Przez cały czas od wydania tego klucza autorzy gromadzili wszelkie uwagi, komentarze i nowo publikowane dane w licznych artykułach, jak i w monumentalnej Florze wątrobowców krajów nordyckich K. J. Damsholta². Wszystko to z zamiarem wykorzystania ich przy opracowaniu drugiego, zrewidowanego wydania, które właśnie trafia do rąk czytelników.

Zasadniczy schemat opracowania pozostał bez zmian, ale autorzy opracowali zupełnie nowe lub znacznie zmodyfikowali i uaktualnili istniejące klucze dla wielu rodzajów, np. *Fossombronia*, *Herbertus*, *Lepidozia*, *Lophozia*, *Plagiochila*, *Riccia*, *Scapania* czy *Telaranaea*. W rodzaju *Conocephalum* zaakceptowali ostatnio nowo opisany przez J. Szwejkowskiego i współpracowników nowy gatunek – *C. salebrosum*, którego istnienie było wykazane znacznie wcześniej na podstawie badań izoenzymatycznych.

Nowe wydanie wyróżnia się również *in plus* od pierwszego wydania pod względem edytorskim. Jest to zasługą profesjonalnego opracowania redakcyjnego i druku przez poznańską oficynę wydawniczą „Sorus”. Do pełni szczęścia zabrakło tylko zwykłej, książkowej oprawy. Oprawa skoroszytowa przy użyciu spirali jest być może praktyczna, ale trudna do zaakceptowania przez bibliofilów. Jest to tym dziwniejsze, że koszty zwykłej okładki nie są wcale większe od spirali. Można żywić nadzieję, że nowe wydanie będzie również pozycją rozchwytywaną, tym bardziej, że jego cena jest bardzo przystępna, nawet na kieszeń polskiego naukowca. Autorzy zapowiadają zresztą we wstępie, że będą kontynuować prace nad uaktualnieniem tego wydania, co w przypadku wszelkich opracowań taksonomicznych jest niestety koniecznością. Może wówczas trzecie wydanie doczeka się zwykłej książkowej formy? – Ryszard OCHYRA, *ul. Gołańska 15/25, 30-619 Kraków, Polska*.

---

¹ Patrz recenzja R. Ochyry, *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica* **8**: 304–305 (2001).

² Patrz recenzja R. Ochyry, *Polish Polar Research* **25**: 103–106 (2004).